

DCAT rakendusprofiil Euroopa andmeportaalidele

Version 2.0.1

Sisukord

1.	Sissejuhatus.....	4
2.	DCAT RAKENDUSPROFIILIS KASUTATAV TERMINOLOOGIA	5
3.	RAKENDUSPROFIILI KLASSID.....	7
3.1.	KOHUSTUSLIKUD KLASSID	7
3.2.	SOOVITUSLIKUD KLASSID	7
3.3.	VALIKULISED KLASSID	8
4.	DCAT RAKENDUSPROFIILIDE ELEMENDID KLASSIDE KAUPA.....	11
4.1.	KATALOOG.....	11
4.1.1.	Kohustuslikud elemendid	11
4.1.2.	Soovituslikud elemendid	11
4.1.3.	Valikulised elemendid	12
4.2.	KATALOOGIKIRJE	13
4.2.1.	Kohustuslikud elemendid	13
4.2.2.	Soovituslikud elemendid	13
4.2.3.	Valikulised elemendid	13
4.3.	ANDMETEENUS	14
4.3.1.	Kohustuslikud elemendid	14
4.3.2.	Soovituslikud elemendid	14
4.3.3.	Valikulised elemendid	14
4.4.	ANDMESTIK	15
4.4.1.	Kohustuslikud elemendid	15
4.4.2.	Soovituslikud elemendid	15
4.4.3.	Valikulised elemendid	16
4.5.	LEVITUS.....	19
4.5.1.	Kohustuslikud elemendid	19
4.5.2.	Soovituslikud elemendid	19
4.5.3.	Valikulised elemendid	20
4.6.	ISIK.....	22
4.6.1.	Kohustuslikud elemendid	22
4.6.2.	Soovituslikud elemendid	22
4.7.	KATEGOORIA SKEEM	22
4.7.1.	Kohustuslikud elemendid	22
4.8.	KATEGOORIA	22
4.8.1.	Kohustuslikud elemendid	22
4.9.	KONTROLLSUMMA	23

4.9.1.	Kohustuslikud elemendid	23
4.10.	IDENTIFIKAATOR.....	23
4.10.1.	Kohustuslikud elemendid	23
4.11.	LITSENTSIDOKUMENT.....	23
4.11.1.	Soovituslikud elemendid	23
4.12.	KOHT.....	24
4.12.1.	Soovituslikud elemendid	24
4.12.2.	Valikulised elemendid	24
4.13.	AJAPERIOOD	24
4.13.1.	Soovituslikud elemendid	24
4.13.2.	Valikulised elemendid	24
4.14.	SEOSED	25
4.14.1.	Kohustuslikud elemendid	25

1. Sissejuhatus

Käesolev dokument on osaline tõlge Euroopa Komisjoni poolt koostatud Euroopa avaliku halduse (ISA) programmi¹ koostalitlusvõime lahenduste tegevuse 1.1 - Semantilise koostalitlusvõime parandamine Euroopa e-valitsuse süsteemides² raames. Selles dokumendis on tõlgitud täisdokumendi tehniline osa, et lihtsustada DCAT rakendusprofiili kasutamist. Inglisekeelne täisdokument on leitav [siit](#).

Euroopa Komisjoni tellimusel tehtud uuringud³ näitavad, et ettevõtetel ja kodanikel on endiselt probleeme avaliku sektori teabe leidmisel ja taaskasutamisel. Oma 12. detsembri 2011. aasta teatises avaandmete kohta⁴ kinnitab Euroopa Komisjon, et teabe kättesaadavus masinloetavas vormis ühiselt kokku lepitud metaandmete standardiga võiks hõlbustada andmete ristviitamist ja koostalitlusvõimet ning seetõttu oluliselt parandada andmete kättesaadavust ning väärtuse loomist taaskasutamise läbi.

Suur osa avaliku sektori teabest, millele koostalitlusvõime kasuks tuleks, avaldatakse andmestikena andmeportaalides, sealhulgas ka riiklikes avaandmete teabevärvates. Seetõttu toetaks andmevahetuse ühine standard nende andmete jagamist, avastamist ja taaskasutamist.

Rakendusprofiil on mõeldud andmevahetuse hõlbustamiseks ja seetõttu on käesolevas dokumendis määratletud klassid ja atribuudid asjakohased ainult vahetatavate andmete puhul. Ainus nõue süsteemile on, et need oleksid võimalised RDF-is vastavalt sellele rakendusprofiilile andmeid eksportida ja importida.

---

¹ European Commission. *Interoperability Solutions for European Public Administrations (ISA)*.

http://ec.europa.eu/isa/index_en.htm

² European Commission. *Interoperability Solutions for European Public Administrations (ISA). Improving semantic interoperability in European eGovernment systems*. http://ec.europa.eu/isa/actions/01-trusted-information-exchange/1-1action_en.htm

³ *Review of recent studies on PSI reuse and related market developments*, Graham Vickery.

http://ec.europa.eu/information_society/policy/psi/docs/pdfs/report/final_version_study_psi.docx

⁴ European Commission. *Communication on Open Data*.

http://ec.europa.eu/information_society/policy/psi/docs/pdfs/opendata2012/open_data_communication/en.pdf

2. DCAT RAKENDUSPROFIILIS KASUTATAV TERMINOLOOGIA

Rakendusprofiil on spetsifikatsioon, mis taaskasutab ühe või enama alusstandardi termineid, lisades nii selgust, identifitseerides elemente, mis on kas kohustuslikud, soovitatavad või valikulised, kui ka soovitusi märksõnastike kasutamiseks.

Andmestik on andmete hulk, mis on võetud ühest avaldatud või hallatud allikast ja mis on juurdepääsetav või allalaetav ühes või enamas vormingus.

Andmeportaal on veebisüsteem, mis sisaldab andmestike kirjeldavat andmekataloogi ja osutab teenust, mis võimaldab andmestike leida ja taaskasutada.

Järgnevates osades on klassid ja elemendid rühmitatud kohustuslikeks, soovituslikeks ja valikulisteks. Neil terminitel on järgmine tähendus.

- **Kohustuslik klass:** andmete saaja PEAB suutma töödelda kõigi klassi eksemplaride informatsiooni; saatja PEAB esitama informatsiooni klassi eksemplaride kohta.
- **Soovituslik klass:** andmete saatja PEAKS esitama informatsiooni klassi eksemplaride kohta, andmete saatja PEAB esitama informatsiooni klassi eksemplaride kohta, kui see informatsioon on olemas; saaja PEAB suutma töödelda klassi eksemplaride informatsiooni.
- **Valikuline klass:** andmete saaja PEAB suutma töödelda klassi eksemplaride informatsiooni; saatja VÕIB pakkuda informatsiooni, kuid ei ole kohustatud seda tegema.
- **Kohustuslik element:** saaja PEAB suutma töödelda elemendi kohta käivat informatsiooni; saatja PEAB pakkuma informatsiooni elemendi kohta.
- **Soovituslik element:** saaja PEAB suutma töödelda elemendi kohta käivat informatsiooni; saatja PEAKS pakkuma informatsiooni elemendi kohta, kui see on olemas.
- **Kasutatav element:** saaja PEAB suutma töödelda elemendi kohta käivat informatsiooni; saatja VÕIB pakkuda informatsiooni elemendi kohta, kuid ei ole kohustatud seda tegema.

Rakendusprofiil kasutab erinevate olemasolevate spetsifikatsioonide termineid. Järgmises osas kasutatavad klassid ja elemendid on võetud järgmistest nimeruumidest⁵:

- adms: <http://www.w3.org/ns/adms#>
- dcat: <http://www.w3.org/ns/dcat#>
- dcatap: <http://data.europa.eu/r5r/>
- dct: <http://purl.org/dc/terms/>
- foaf: <http://xmlns.com/foaf/0.1/>

---

⁵ dublincore märksõnastik DCAT-AP versioon <https://www.dublincore.org/specifications/dublin-core/dcmi-terms/2012-06-14/>.

3. RAKENDUSPROFIILI KLASSID

3.1. KOHUSTUSLIKUD KLASSID

Klassi nimetus	Kasutusmärkus	URI	Viide
Isik	Kataloogide ja/või Andmestikega seotud olem. Kui Isik on organisatsioon, on soovitatav kasutada organisatsiooni ontoloogiat ⁶ .	foaf:Agent	http://xmlns.com/foaf/spec/#term_Agent , http://www.w3.org/TR/vocab-org/
Kataloog	Kataloog või repositoorium, mis majutab kirjeldatud andmestikke.	dcat:Catalog	http://www.w3.org/TR/2013/WD-vocab-dcat-20130312/#class-catalog
Andmestik	Avaldatud informatsiooni kontseptuaalne olem.	dcat:Dataset	http://www.w3.org/TR/2013/WD-vocab-dcat-20130312/#class-dataset
Literaali	Literaali on sõne (string) või täisarv.	rdfs:Literal	http://www.w3.org/TR/rdf-concepts/#section-Literals
Ressurs	Mistahes, mis on RDF-is kirjeldatud.	rdfs:Resource	http://www.w3.org/TR/rdf-schema/#ch_resource

3.2. SOOVITUSLIKUD KLASSID

Klassi nimetus	Kasutusmärkus	URI	Viide
Kategooria	Andmestiku teema	skos:Concept	http://www.w3.org/TR/2013/WD-vocab-dcat-20130312/#class-category-and-category-scheme
Kategooriate skeem	Mõistete kogu (n: märksõnastik), milles mõisted on määratletud	skos:ConceptScheme	http://www.w3.org/TR/2013/WD-vocab-dcat-20130312/#class-category-and-category-scheme
Levitus	Andmestiku kindlas vormingus olev füüsiline kuju	dcat:Distribution	http://www.w3.org/TR/2013/WD-vocab-dcat-20130312/#class-distribution
Litsents	Õiguslikku jõudu omav dokument, mis annab	dct:LicenseDocument	http://dublincore.org/documents/2012/06/14/dcmi-

⁶ W3C. *The Organization Ontology*. W3C Candidate Recommendation, 25 June 2013. <http://www.w3.org/TR/2013/CR-vocab-org-20130625/>

---

ametliku loa teha midagi
ressursiga

<terms/?v=terms#LicensesDocument>

3.3. VALIKULISED KLASSID

Klassi nimetus	Kasutusmärkus	URI	Viide
Kataloogikirje	Andmestiku kirjeldus Kataloogi kandes	dcat:CatalogRecord	http://www.w3.org/TR/2013/WD-vocab-dcat-20130312/#class-catalog-record
Andmeteenus	Operatsioonide hulk, mis annavad juurdepääsu ühele või enamale andmestikule või andmetöötuse funktsioonile	dcat:DataService	https://www.w3.org/TR/vocab-dcat-2/#Class:Data_Service
Kontrollsumma	Väärtus, mis võimaldab faili sisu autentsust kinnitada. See klass võimaldab mitmesuguste kontrollsummade ja krüptograafiliste räsifunktsioonide algoritmide kasutamise esindamist.	spdx:Checksum	http://spdx.org/rdf/terms#Checksum
Dokument	Inimestele kasutamiseks mõeldud informatsioon teksti kujul, n: veebileht Andmestiku kohta	foaf:Document	http://xmlns.com/foaf/spec/#term
Sagedus	Vahemik, mille tagant midagi toimub, n: Andmestike väljaandmine	dct:Frequency	https://www.dublincore.org/specifications/dublin-core/dcmi-terms/2012-06-14/%23terms-Frequency
Identifikaator	Kindla konteksti identifikaator, mis koosneb identifikaatorsõnest, soovitatavast skeemi identifikaatorist, soovitatavast versiooni identifikaatorist, soovitatavast haldava organisatsiooni identifikaatorist	adms:Identifier	http://www.w3.org/TR/vocab-adms/#identifier

Klassi nimetus	Kasutusmärkus	URI	Viide
Liik (kontakti)	vCardi spetsifikatsiooni järgiv kirjeldus, mis on mõeldud kontaktpunkti telefoninumbri ja e-kirja aadressiga. Tuleb tähele panna, et klass Liik on ülemklassiks neljale vCard'i klassile (Üksikisik, Organisatsioon, Koht ja Grupp).	vcard:Kind	http://www.w3.org/TR/2014/NOTE-vcard-rdf-20140522/#d4e181
Keelesüsteem	Kommunikatsiooni süsteem, mis koosneb näiteks sümbolitest, helidest, žestidest või reeglitest.	dct:LinguisticSystem	https://www.dublincore.org/specifications/dublin-core/dcmi-terms/2012-06-14/#terms-LinguisticSystem
Koht	Ruumiüksus või kohanimi. Seda võib esitada märksõnastikus olevate nimetuste või geograafiliste koordinaatidega. Viimasel juhul on soovitatav kasutada Core Location Vocabulary ⁷ , mida on kirjeldatud GeoDCAT-AP spetsifikatsioonis.	dct:Location	https://www.dublincore.org/specifications/dublin-core/dcmi-terms/2012-06-14/#terms-Location
Meedia tüüp	Meedia tüüp, n: arvuti faili vorming	dct:MediaType	https://www.dublincore.org/specifications/dublin-core/dcmi-terms/2012-06-14/#terms-MediaType
Ajaperiood	Aja intervall, mis on nimetatud või määratud algus ja lõpu kuupäevadega	dct:PeriodOfTime	https://www.dublincore.org/specifications/dublin-core/dcmi-terms/2012-06-14/#terms-PeriodOfTime
Väljaandja tüüp	Organisatsioon, mis toimib väljaandjana	skos:Concept	http://www.w3.org/TR/vocab-adms/#dcterms-type
Seos	Ressursside vahel DCATis lisainformatsiooni sidumiseks kasutatav klass	dcat:Relationship	https://www.w3.org/TR/vocab-dcat-2/#Class:Relationship
Õiguste avaldus	Intellektuaalse omandi kaitse (IPR) kohta ressursile lisatud avaldus. See on õiguslik dokument, mis annab ametliku loa teha ressursiga	dct:RightsStatement	https://www.dublincore.org/specifications/dublin-core/dcmi-terms/

⁷ European Commission. Joinup. Core Location Vocabulary. <https://joinup.ec.europa.eu/solution/core-location-vocabulary>

Klassi nimetus	Kasutusmärkus	URI	Viide
	midagi või mis käsitleb juurdepääsuõigusi		
Roll	Ressursi või isiku toimimine teise ressursi suhtes, ressursside kasutamise või seoste kontekstis. Roll on skos:Concept'i alamklass	dcat:Role	https://www.w3.org/TR/vocab-dcat-2/#Class:Role
Standard	Standard või spetsifikatsioon, millele Andmestik või Levitus vastab	dct:Standard	https://www.dublincore.org/specifications/dublin-core/dcmi-terms/2012-06-14/#terms-Standard
Staat	Valmiduse aste, millele Levitus või muutused Kataloogi kirjes osutavad	skos:Concept	http://www.w3.org/TR/vocab-adms/#status
Päritolu kirjeldus	Alates selle loomisest ressursi omandis ja säilitamises toimunud muutuste kirjeldus, mis on olulised autentsuse ja tervikluse ning ressursi interpreteerimise seisukohast	dct:ProvenanceStatement	https://www.dublincore.org/specifications/dublin-core/dcmi-terms/2012-06-14/#terms-ProvenanceStatement

4. DCAT RAKENDUSPROFIILIDE ELEMENDID KLASSIDE KAUPA

4.1. KATALOOG

4.1.1. Kohustuslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
Andmestik	dcat:dataset	dcat:Dataset	element lingib Kataloogi ja Kataloogi osaks oleva Andmestiku	1..n
Kirjeldus	dct:description	rdfs:Literal	element on Kataloogi vabatekstiline kirjeldus; seda võib korrata eri keeltes; täpsemad mitmekeelsuse juhised on osas 8	1..n
väljaandja	dct:publisher	foaf:Agent	element viitab olemile (organisatsioonile), mis on Kataloogi avaldamise eest vastutav	1..1
pealkiri	dct:title	rdfs:Literal	element sisaldab Kataloogi nimetust; seda võib korrata eri keeltes	1..n

4.1.2. Soovituslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
koduleht	foaf:homepage	foaf:Document	element viitab veebilehele, mis on Kataloogi esileht	0..1
keel	dct:language	dct:LinguisticSystem	element viitab peamisele metaandmete kirjelduse keelele, milles kataloogis olevate Andmestike elemendid on; seda võib korrata eri keeltes	0..n
litsents	dct:license	dct:LicenseDocument	element viitab litsentsile, mille alusel Kataloogi võib kasutada või taaskasutada. Nt enimlevinud litsentsid avaandmete jaoks on Creative	0..1

			Commons litsentsid.	
avaldamise kuupäev	dct:issued	rdfs:Literal typed as xsd:date or xsd:dateTime	element on Kataloogi ametliku kasutusele võtmise kuupäev	0..1
piirkond	dct:spatial	dct:Location	element viitab geograafilisele piirkonnale, mida Kataloog hõlmab	0..n
valdkondlik märksõnastik	dcat:themeTaxonomy	skos:ConceptScheme	element viitab teadmussüsteemile [klassifikaatorile], mille alusel on Andmestikud Kataloogis liigitatud	0..n
viimati muudetud	dct:modified	rdfs:Literal typed as xsd:date or xsd:dateTime	element on kõige viimane Kataloogis tehtud muudatuse kuupäev	0..1

4.1.3. Valikulised elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
omab osasid	dct:hasPart	dcat:Catalog	element viitab seotud Kataloogidele, mis on selle Kataloogi osad	0..n
on osaks	dct:isPartOf	dcat:Catalog	element viitab Kataloogile, milles see Kataloog on kirjeldatud füüsilise või loogilise osana	0..1
kataloogikirje	dcat:record	dcat:CatalogRecord	element viitab Kataloogi osaks olevale Kataloogikirjele	0..n
õigused	dct:rights	dct:RightsStatement	element viitab Kataloogiga seotud õigusi lahti seletavale avaldusele	0..1
teenus	dcat:service	dcat:DataService	element viitab kataloogis loetletud lehele või lõpp-punktile, [mille kaudu saab teenust kasutada]	0..n
kataloogikirje	dcat:catalog	dcat:Catalog	element viitab kataloogile, mille sisu on selle kataloogi kontekstis huvipakkuv	0..n
autor	dct:creator	foaf:Agent	element viitab olemile, kes on peamine kataloogi eest vastutaja	0..1

4.2. KATALOOGIKIRJE

4.2.1. Kohustuslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
peamine teema	foaf:primaryTopic	dcat:Dataset or dcat:DatSERVICE or dcat:Catalog	element seob Kataloogikirje Andmestiku, Andmeteenuse või Kataloogiga	1..1
viimati muudetud	dct:modified	rdfs:Literal typed as xsd:date or xsd:dateTime	element on viimane kuupäev, millal Kataloogikirjet muudeti	1..1

4.2.2. Soovituslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
rakendusprofiil	dct:conformsTo	dct:Standard	element viitab Rakendusprofiilile, millele Andmestiku metaandmed peavad vastama. Näiteks DCAT rakendusprofiil.	0..1
muutmise tüüp	adms:status	skos:Concept	element viitab viimasele Andmestiku kirje muutmisele kataloogis, selle tüübile	0..1
lisamise aeg	dct:issued	rdfs:Literal typed as xsd:date or xsd:dateTime	element on kuupäev, millal Andmestiku kirjeldus lisati Kataloogi	0..1

4.2.3. Valikulised elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
kirjeldus	dct:description	rdfs:Literal	element on kirje vabatekstiline kirjeldus; seda võib korrata eri keeltes	0..n
keel	dct:language	dct:LinguisticSystem	element viitab peamisele tekstiliste metaandmete kirjelduse keelele, milles kataloogis olevate Andmestike pealkirjad,	0..n

			kirjeldused jms on; seda võib korrata eri keeltes	
metaandmete allikas	dct:source	dcat:CatalogRecord	element viitab algsetele metaandmetele, mida kasutati Andmestiku metaandmete loomisel	0..1
pealkiri	dct:title	rdfs:Literal	element on Kataloogikirjele antud nimetus; seda võib korrata eri keeltes	0..n

4.3. ANDMETEENUS

4.3.1. Kohustuslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
lõpp-punkti URL	dcat:endpointURL	rdfs:Resource	teenuse (IRI) juurkoht või peamine lõpp-punkt	1..n
pealkiri	dct:title	rdfs:Literal	element on Andmeteenusele antud nimetus; seda võib korrata eri keeltes	1..n

4.3.2. Soovituslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
lõpp-punkti kirjeldus	dcat:endpointDescription	rdfs:Resource	element on lõpp-punkti kaudu, selle operatsioonide, parameetrite jms teenuste osutamise kirjeldus; element esitab konkreetse lõpp-punkti tegelikud detailid, kuna dct:conformsTo viitab üldisele standardile või spetsifikatsioonile, kuidas teenust juurutada.	0..n
teenuse andmestikud	dcat:servesDataset	dcat:Dataset	element viitab andmete kolleksioonile, mida see andmeteenus pakub	0..n

4.3.3. Valikulised elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
juurdepääsuõigused	dct:accessRights	dct:RightsStatement	element VÕIB sisaldada juurdepääsu või juurdepääsupiirangute informatsiooni, mis toetub isikuandmete kaitse, andmeturbe või muudele põhimõtetele	0..1
kirjeldus	dct:description	rdfs:Literal	element on Andmeteenuse vabatekstiline kirjeldus; seda võib korrata eri keeltes	0..n
litsents	dct:license	dct:LicenseDocument	element on litsents, mille alusel andmeteenus on avalikustatud	0..1

4.4. ANDMESTIK

4.4.1. Kohustuslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
Kirjeldus	dct:description	rdfs:Literal	element on Andmestiku vabatekstiline kirjeldus; seda võib korrata eri keeltes;	1..n
Pealkiri	dct:title	rdfs:Literal	element sisaldab Andmestikule pandud nimetust ehk pealkirja; seda võib korrata eri keeltes	1..n

4.4.2. Soovituslikud elemendid

Element/element teabevärv	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
Kontaktandmed/e-mail, telefon	dcat:contactPoint	vcards:Kind	element sisaldab kontaktandmeid, mida saab kasutada, et saata Andmestiku kohta kommentaare	0..n
levitus	dcat:distribution	dcat:Distribution	element lingib Andmestiku leiduvate Levitustega	0..n

Märksõna/märksõnad	dcat:keyword	rdfs:Literal	element viitab andmestikku kirjeldavale märksõnale	0..n
Väljaandja	dct:publisher	foaf:Agent	element viitab olemile (organisatsioonile), mis on Andmestiku avaldamise eest vastutav	0..1
Piirkond	dct:spatial	dct:Location	element viitab geograafilisele piirkonnale, mida Andmestik hõlmab	0..n
Ajaline kaetus	dct:temporal	dct:PeriodOfTime	element viitab ajaperioodile, mida Andmestik katab	0..n
Valdkond/EDP valdkond, määratakse automaatselt valitud valdkonna alusel	dcat:theme, subproperty of dct:subject	skos:Concept	element viitab Andmestiku kategooriale, [mis on laiem valdkond]; üks Andmestik võib olla seotud mitme sellise kategooriaga	0..n

4.4.3. Valikulised elemendid

Element/element teabeväras	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
Juurdepääsuõigused/juurdepääs (valikus: avalik, piiratud, suletud)	dct:accessRights	dct:RightsStatement	element viitab informatsioonile, mis näitab, kas Andmestik on avaandmed, sellel on juurdepääsupiirangud või see ei ole üldse avalik. EL Väljaannete Talitus on loonud ja haldab nelja elemendiga kontrollitud märksõnastiku (:public, :restricted, :sensitive, :non-public)	0..1
Autor	dct:creator	foaf:Agent	element viitab olemile, kes on peamine kataloogi eest vastutaja	0..1

Element/element teabevärvavas	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
vastavus	dct:conformsTo	dct:Standard	element viitab juurutatud reeglile või teisele spetsifikatsioonile	0..n
Dokumentatsioon/andmestiku detailvaate URL	foaf:page	foaf:Document	element viitab Andmestiku kohta käivale lehele või dokumendile	0..n
Sagedus/uuenemissagedus	dct:accrualPeriodicity	dct:Frequency	element viitab sagedusele, millega Andmestikku uuendatakse	0..1
on versioone/andmestiku seosed teiste andmestikega portaalis (portaaliks kaks erinevat võimalust, kirjeldatud all)	dct:hasVersion	dcat:Dataset	element viitab seotud Andmestikule, mis on kirjeldatud Andmestiku versioon, toimetatud väljaanne või kohandus	0..n
Identifikaator/andmestiku ID API puhul, andmestiku nimi on samuti unikaalne	dct:identifier	rdfs:Literal	element on Andmestiku peamine identifikaator; n: URI või muu Kataloogi kontekstis unikaalne identifikaator	0..n
on viidatud/üks võimalik andmestiku seos: teine andmestik on osa lisatud andmestikust	dct:isReferencedBy	rdfs:Resource	element esitab lingi antud ressursiga seotud teise ressursi seose kirjeldusele	0..n
on versiooniks/teine võimalik andmestiku seos: andmestik on osa teisest andmestikust	dct:isVersionOf	dcat:Dataset	element viitab seotud Andmestikule, mis on kirjeldatud Andmestiku versioon, toimetatud väljaanne või kohandus	0..n
Lauter	dcat:landingPage	foaf:Document	element viitab veebilehele, mille kaudu on olemas juurdepääs Andmestikule või selle Levitusele; eesmärgiks on viidata algse andmete esitaja maandumislehele, mitte kolmanda osapoole või töötleva omale.	0..n
Keel/andmestiku keel	dct:language	dct:LinguisticSystem	element viitab Andmestiku keelele; seda võib korrata eri keeltes	0..n

Element/element teabeväravas	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
muu identifikaator	adms:identifier	adms:Identifier	element viitab teisele Andmestiku identifikaatorile, mis võib olla saadud eri allikatest: MAST/ADS ⁸ , DataCite ⁹ , DOI ¹⁰ , EZID ¹¹ või W3ID ¹²	0..n
Päritolu	dct:provenance	dct:ProvenanceStatement	element sisaldab ülevaadet sellest, kuidas Andmestik on [andmete päritolu ja nende transformatsioonide mõttes] saadud	0..n
Kaasautor	prov:qualifiedAttribution	prov:Attribution	element lingib isiku, kellel on mingis vormis vastutus ressursi osas	0..n
seos	dcat:qualifiedRelation	dcat:Relationship	element on seotud ressursi kohta, nagu väljaanne, mis viitab, tsiteerib või muul viisil osundab ressursile	0..n
seotud ressurs	dct:relation	rdfs:Resource	element viitab seotud ressursile	0..n
avaldamise kuupäev/andmestiku avaldamise kuupäev (lisamise kuupäev)	dct:issued	rdfs:Literal typed as xsd:date or xsd:dateTime	element viitab Andmestiku formaalsele avaldamise kuupäevale	0..1
näide	adms:sample	dcat:Distribution	element viitab Andmestiku andmetest tehtud valimile	0..n
allikas	dct:source	dcat:Dataset	element viitab seotud Andmestikule, millest kirjeldatav Andmestik on tuletatud	0..n
ruumiline täpsus	dcat:spatialResolutionInMeters	xsd:decimal	element viitab Andmestiku minimaalsele ruumilisele eristusele, mida mõõdetakse meetrites	0..n
ajaline täpsus	dcat:temporalResolution	xsd:duration	element viitab Andmestiku minimaalsele eristatavale ajaperioodile	0..n

⁸ Mikulski Archive for Space Telescopes (MAST). Referencing Data Sets in Astronomical Literature. http://archive.stsci.edu/pub_dsn.html

⁹ DataCite. <http://www.datacite.org/>

¹⁰ DOI. Digital Object Identifier. <http://www.doi.org/>

¹¹ EZID. <http://n2t.net/ezid>

¹² W3C Permanent Identifier Community Group. Permanent Identifiers for the Web. <https://w3id.org/>

Element/element teabevärvast tüüp	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
viimati muudetud	dct:modified	rdfs:Literal typed as xsd:date or xsd:dateTime	element sisaldab Andmestiku viimast muutmise või täiendamise kuupäeva	0..1
Versioon/automaatne versiooni number	owl:versionInfo	rdfs:Literal	element on Andmestiku versiooni number või muu versiooni tähis	0..1
versiooni märkused	adms:versionNotes	rdfs:Literal	element sisaldab kirjeldust, kuidas Andmestiku see versioon ja eelmine versioon erinevad; seda võib korrata eri keeltes	0..n
Koostamiseesmärk	prov:wasGeneratedBy	prov:Activity	element viitab tegevusele, mille käigus Andmestik loodi või esitab selle loomise ärikonteksti	0..n

4.5. LEVITUS

4.5.1. Kohustuslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
juurdepääsu URL/faili metaandmete URL	dcat:accessURL	rdfs:Resource	element on URL, mis annab Andmestiku Levitusele juurdepääsu; viide ressursi URLile võib sisaldada informatsiooni, kuidas Andmestikule juurde pääseda	1..n

4.5.2. Soovituslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
avaldamise kestus	dcatap:availability	skos:Concept	element näitab, kui kaua on kavas hoida Levitust avaldatuna	0..1

Kirjeldus	dct:description	rdfs:Literal	element on Levituse vabatekstiline kirjeldus; seda võib korrata eri keeltes	0..n
Vorming/andmevorming	dct:format	dct:MediaTypeOrExtent	element viitab Levituse faili vormingule	0..1
Litsents	dct:license	dct:LicenseDocument	element viitab litsentsile, mille alusel Levitus on tehtud avalikuks	0..1

4.5.3. Valikulised elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
andmeteenus	dcat:accessService	dcat:DataService	element viitab andmeteenusele, mis annab andmestiku levitusele juurdepääsu	0..n
faili suurus/suurus	dcat:byteSize	rdfs:Literal typed as xsd:decimal	element sisaldab Levituse faili suurust baitides	0..1
Kontrollsumma/faili räsiväärtus	spdx:checksum	spdx:Checksum	element esitab viisi, mida saab kasutada, et teha kindlaks, et levitust ei ole muudetud; Kontrollsumma on seotud allalaadimise URL-iga	0..1
tihendusvorming	dcat:compressFormat	dct:MediaTy pe	element viitab faili vormingule, millises tihendusvormingus andmed on, selleks, et vähendada allalaetava mahtu. Seda PEAKS väljendama kasutades meedia tüüpi, mis on IANA poolt hallatavas ametlikus registris defineeritud	0..1
dokumentatsioon	foaf:page	foaf:Document	element viitab Levituse kohta käivale lehele või dokumendile	0..n
allalaadimise URL/faili allalaadimise URL	dcat:downloadURL	rdfs:Resource	element on URL, mis on otselink kindlas vormingus allalaetavale failile	0..n

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
ODRL õigused	odrl:hasPolicy	odrl:Policy	element viitab põhimõtetele, mis on levitusega õigustega seotud ja mis kasutab ODRL (Open Digital Rights Language) sõnastikku	0..1
keel	dct:language	dct:Linguistic System	element viitab Levituse keelele; seda võib korrata eri keeltes	0..n
seotud	dct:conformsTo	dct:Standard	element viitab kehtestatud skeemile, millele Levitus vastab	0..n
meedia tüüp/andmevorming	dcat:mediaType, subproperty of dct:format	dct:MediaTy pe	element viitab Levituse meedia tüübile, mis on registreeritud ametlikus meedia tüüpide registris, mida haldab IANA (Internet Assigned Numbers Authority)	0..1
Pakkimisvorming /andmevorming	dcat:packageFormat	dct:MediaTy pe	element viitab faili vormingule, millesse üks või enam andmefaili on grupeeritud, n: selleks, et hulka seotud faile üheskoos alla laadida; meediatüübid PEAKS olema sellised, nagu need on määratletud meedia tüüpide ametlikus registris, mida peab IANA (Internet Assigned Numbers Authority)	0..1
avaldamise kuupäev/andmes tiku avaldamise kuupäev (lisamise kuupäev)	dct:issued	rdfs:Literal typed as xsd:date or xsd:dateTime	element viitab Levituse formaalsele avaldamise (välja andmise) kuupäevale	0..1
Õigused/juurdep ääsuõigus	dct:rights	dct:RightsStatement	element viitab avaldusele, mis täpsustab Levitusega seotud õigusi	0..1
ruumiline täpsus	dcat:spatialResolutionInMeters	xsd:decimal	element viitab Levituse minimaalsele ruumilisele eristusele, mida mõõdetakse meetrites	0..n
Staatuse/andmete staatus	adms:status	skos:Concept	element viitab Levituse küpsusastmele; küpsusaste PEAB olema võetud järgmiste väärtuste hulgast: Completed (valmis), Deprecated (ebasoovitatav), Under Development (arenduses), Withdrawn (maha võetud).	0..1

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
ajaline täpsus	dcat:temporalResolution	xsd:duration	element viitab Levituse minimaalsele eristatavale ajaperioodile	0..n
Pealkiri	dct:title	rdfs:Literal	element sisaldab Levitusele pandud nimetust ehk pealkirja; seda võib korrata eri keeltes	0..n
muutmise aeg	dct:modified	rdfs:Literal typed as xsd:date or xsd:dateTime	element sisaldab Levitusele viimast muutmise või täiendamise kuupäeva	0..1

4.6. ISIK

4.6.1. Kohustuslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
nimi	foaf:name	rdfs:Literal	element on isiku nimi; seda võib korrata eri keeltes (n: organisatsiooni nimetus eri keeles)	1..n

4.6.2. Soovituslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
tüüp	dct:type	skos:Concept	element viitab isiku tüübile, kes teeb Kataloogi või Andmestiku avalikuks	0..1

4.7. KATEGOORIA SKEEM

4.7.1. Kohustuslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
pealkiri	dct:title	rdfs:Literal	element on Kategooria skeemi nimetus; seda võib korrata eri keeltes	1..n

4.8. KATEGOORIA

4.8.1. Kohustuslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
---------	-----	------------------	---------------	--------------

eelistermin	skos:prefLabel	rdfs:Literal	element on kategooria eelistermin; seda võib korrata eri keeltes	1..n
--------------------	----------------	--------------	--	------

4.9. KONTROLLSUMMA

4.9.1. Kohustuslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
algoritm	spdx:algorithm	spdx:checksumAlgorithm_sha1	element identifitseerib Kontrollsumma loomiseks kasutatava algoritmi; käesoleval ajal on ainus toetatud algoritm SHA-1; hiljem on kavas toetada ka teisi algoritme	1..1
kontrollsumma väärtus	spdx:checksum Value	rdfs:Literal typed as xsd:hexBinary	element esitab kuueteistkümnendsüstemis kodeeritud väiketähtedena esitatava väärtuse, mis on saadud kindlat algoritmi kasutades	1..1

4.10. IDENTIFIKAATOR

4.10.1. Kohustuslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
esitus	skos:notation	rdfs:Literal typed with the URI of one of the members of the DataCite Resource Identifier Scheme ¹³	element on identifikaatoriks olev sõne, mis vastab identifikaatori skeemile, millele andmetüüp viitab	0..1

4.11. LITSENTSIDOKUMENT

4.11.1. Soovituslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
---------	-----	------------------	---------------	--------------

¹³ DataCite Resource Identifier Scheme. <http://purl.org/spar/datacite/ResourceIdentifierScheme>

litsentsi tüüp	dct:type	skos:Concept	element viitab litsentsi tüübile; n: 'avaandmed', 'nõutav kasutusmaks'	0..n
-----------------------	----------	--------------	--	------

4.12. KOHT

4.12.1. Soovituslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
AABB paan	dcat:bbox	rdfs:Literal	element viitab geograafilisele piirdekattele	0..1
AABB keskpunkt	dcat:centroid	rdfs:Literal	element viitab geograafilisele keskkohale	0..1

4.12.2. Valikulised elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
geomeetria	locn:geometry	rdfs:Literal	element seob mis tahes ressursi vastava geomeetriaga	0..1

4.13. AJAPERIOOD

4.13.1. Soovituslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
alguskuupäev	dcat:startDate	rdfs:Literal typed as xsd:date or xsd:dateTime	element on perioodi alguskuupäev	0..1
lõppkuupäev	dcat:endDate	rdfs:Literal typed as xsd:date or xsd:dateTime	element on perioodi lõppkuupäev	0..1

4.13.2. Valikulised elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
algusaeg	time:hasBeginning	time:Instant	element on perioodi või intervalli algus	0..1
lõppaeg	time:hasEnd	time:Instant	element on perioodi või intervalli lõpp	0..1

4.14. SEOSSED

4.14.1. Kohustuslikud elemendid

Element	URI	Elemendi vahemik	Kasutusmärkus	Kardinaalsus
on roll	dcat:hadRole	dcat:Role	element viitab olemi või isiku funktsioonile, mis on seotud teise olemi või ressursiga	1..n
seos	dct:relation	rdfs:Resource	element viitab ressursile, mis on seotud allika ressursiga	1..n